Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria L

2023/2682

28.11.2023

ROZHODNUTIE RADY (SZBP) 2023/2682

z 27. novembra 2023

o opatrení pomoci v rámci Európskeho mierového nástroja na podporu vojenských aktérov a námorníctva pobrežných štátov zapojených do operácií námornej bezpečnosti v Guinejskom zálive

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii, a najmä na jej článok 28 ods. 1 a článok 41 ods. 2,

so zreteľom na návrh vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku,

keďže:

(1) Rozhodnutím Rady (SZBP) 2021/509 ([1]) sa zriadil Európsky mierový nástroj (ďalej len „EPF“), prostredníctvom ktorého členské štáty financujú činnosti Únie v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky s cieľom zachovávať mier, predchádzať konfliktom a posilňovať medzinárodnú bezpečnosť v súlade s článkom 21 ods. 2 písm. c) zmluvy. Podľa článku 1 ods. 2 rozhodnutia (SZBP) 2021/509 sa má EPF používať predovšetkým na financovanie opatrení pomoci, ako sú činnosti zamerané na posilnenie kapacít tretích štátov a regionálnych a medzinárodných organizácií týkajúcich sa vojenských a obranných záležitostí.

(2) Pri príležitosti desiateho výročia kódexu správania z Yaoundé Únia a jej členské štáty opätovne potvrdili, že podporujú oblasť Guinejského zálivu, a obnovili svoj záväzok posilniť námornú bezpečnosť v tejto oblasti.

(3) Rada 4. mája 2022 schválila koncept o možnom opatrení pomoci v prospech pobrežných štátov Guinejského zálivu, ktorého hlavným cieľom je podporiť námornú bezpečnosť pod africkým vedením, ako aj činnosti zamerané proti pirátstvu vykonávané vojenskými aktérmi v Guinejskom zálive, so zámerom znížiť v konečnom dôsledku výskyt, trvanie a intenzitu násilia a trestnej činnosti, a chrániť námorné plavidlá a pobrežné obyvateľstvo a ich živobytie.

(4) Rada v rámci uvedeného konceptu schválila prípravné opatrenie ako podklad pre budúci návrh vysokého predstaviteľa pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (ďalej len „vysoký predstaviteľ“) zameraný na opatrenie pomoci na zvýšenie námornej bezpečnosti v Guinejskom zálive. Prípravné opatrenie, ktoré sa zrealizovalo v období od septembra do decembra 2022, malo dvojitý cieľ, najprv identifikovať a vypracovať technické špecifikácie pre systém spravodajstva, sledovania a prieskumu (ďalej len „ISR“) a stanoviť objektívne a transparentné kritériá, ktoré umožnia vybrať lokalitu a následne posúdiť námorné sily pobrežných štátov s cieľom určiť, ktoré z nich sú technicky a politicky najvhodnejšie na dosiahnutie cieľov opatrenia pomoci. Z prípravného opatrenia vyplynulo, že vzdušný prostriedok s ľudskou posádkou je optimálnym riešením pre systém ISR a Kamerun, Ghana, Kongo a Benin sa určili za najvhodnejšie pobrežné štáty, ktoré majú dostatočné námorné, regulačné a politické kapacity na to, aby sa mohli zúčastniť na opatrení pomoci.

(5) V januári a júni 2023 sa uskutočnila séria mapovacích a informačných podujatí vrátane misií v teréne s cieľom ďalej zefektívniť a spresniť výstupy prípravného opatrenia, ako aj zabezpečiť plnú koordináciu a spoluprácu s vopred určenými pobrežnými štátmi Guinejského zálivu a s regionálnymi organizáciami, ktoré sú súčasťou yaoundskej architektúry, najmä s Regionálnym strediskom pre námornú bezpečnosť v strednej Afrike (CRESMAC), Regionálnym strediskom pre námornú bezpečnosť v západnej Afrike (CRESMAO), Medziregionálnym koordinačným centrom (ICC) a mnohonárodnými námornými koordinačnými centrami (MMCC) v Douale, Accre a Pointe Noire. Na základe uvedených kontaktov a vyjadrení o pripravenosti zo strany vopred určených pobrežných štátov boli za prijímateľov opatrenia pomoci vybraní Kamerun a Ghana.

([1]) Rozhodnutie Rady (SZBP) 2021/509 z 22. marca 2021, ktorým sa zriaďuje Európsky mierový nástroj a zrušuje rozhodnutie (SZBP) 2015/528 (Ú. v. EÚ L 102, 24.3.2021, s. 14).

(6) Vzhľadom na zložitosť opatrenia pomoci a s cieľom obmedziť akékoľvek potenciálne politické alebo technické riziká sa pri pomoci pobrežným štátom Guinejského zálivu v oblasti námornej bezpečnosti bude postupovať postupne. Na základe šesťmesačného posúdenia opatrenia pomoci sa v roku 2024 môže prijať rozhodnutie o pokračovaní a rozšírení tejto podpory na ďalšie pobrežné štáty.

(7) Vysoký predstaviteľ dostal 16. júna 2023 od Ghany žiadosť, aby Únia pomohla námorníctvu Ghany pri obstarávaní kľúčového vybavenia s cieľom posilniť jej operačnú spôsobilosť, pokiaľ ide o hliadkovanie na širom mori.

(8) Vysoký predstaviteľ dostal 19. septembra 2023 od Kamerunu žiadosť, aby Únia pomáhala kamerunskému námorníctvu pri obstarávaní kľúčového vybavenia na posilnenie jeho operačných kapacít, pokiaľ ide o hliadkovanie na širom mori, ako aj pomohla yaoundskej architektúre pri poskytovaní služieb ISR prostredníctvom vzdušného prostriedku s ľudskou posádkou s cieľom posilniť operačné kapacity členských štátov yaoundskej architektúry v oblasti ich dozoru v Guinejskom zálive a konečným cieľom zlepšiť námornú bezpečnosť v regióne.

(9) Opatrenia pomoci sa majú vykonávať so zreteľom na zásady a požiadavky stanovené v rozhodnutí (SZBP) 2021/509, predovšetkým v súlade so spoločnou pozíciou Rady 2008/944/SZBP ([2]) a v súlade s pravidlami pre plnenie príjmov a výdavkov financovaných v rámci EPF.

(10) Rada opätovne potvrdzuje, že v súlade s Chartou Organizácie Spojených národov, Všeobecnou deklaráciou ľudských práv a medzinárodným právom, najmä medzinárodným právom v oblasti ľudských práv a medzinárodným humanitárnym právom, je odhodlaná chrániť, presadzovať a napĺňať ľudské práva, základné slobody a demokratické zásady a posilňovať právny štát a dobrú správu vecí verejných,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Zriadenie, ciele, rozsah pôsobnosti a trvanie

1. Týmto sa zriaďuje opatrenie pomoci v prospech yaoundskej architektúry, Kamerunu a Ghany (ďalej len „prijímatelia“), ktoré sa bude financovať v rámci Európskeho mierového nástroja (EPF) (ďalej len „opatrenie pomoci“).

2. Cieľom opatrenia pomoci je posilniť operácie zamerané na boj proti pirátstvu a námornú bezpečnosť a odradzujúce činnosti v Guinejskom zálive posilnením kapacít yaoundskej architektúry a jej členských štátov, najmä zvyšovaním ich informovanosti o námornej situácii a zvýšením kapacity námorníctva vybraných pobrežných štátov na hliadkovanie na širom mori, s cieľom v konečnom dôsledku znížiť výskyt trestnej činnosti, a chrániť námorné plavidlá a zdroje a pobrežné obyvateľstvo a ich živobytie.

3. Na dosiahnutie cieľa stanoveného v odseku 2 sa z opatrenia pomoci financujú tieto typy vybavenia a služieb, ktoré nie sú určené na použitie smrtiacej sily:

a) poskytovanie ISR prostredníctvom vzdušného prostriedku s ľudskou posádkou počas jedného roka; národné centrum námorných operácií kamerunského námorníctva v Douale je zodpovedné za prijímanie, ďalšie spracovanie a výmenu informácií ISR s ďalšími regionálnymi centrami a námornými koordinačnými centrami yaoundskej architektúry prostredníctvom systému na výmenu regionálnych informácií v rámci yaoundskej štruktúry;

b) podpora hliadkovacích plavidiel:

   i) Kamerunu prostredníctvom poskytovania rýchlych zásahových člnov;

   ii) Ghany prostredníctvom poskytovania námorných bezpilotných vzdušných systémov na námorný dozor, technického vybavenia pre člny a vybavenia na potápanie;

c) jeden technický asistent pre námorníctvo Kamerunu a jeden technický asistent pre námorníctvo Ghany;

([2]) Spoločná pozícia Rady 2008/944/SZBP z 8. decembra 2008, ktorou sa vymedzujú spoločné pravidlá upravujúce kontrolu vývozu vojenskej technológie a materiálu (Ú. v. EÚ L 335, 13.12.2008, s. 99).

d) jeden styčný námorný asistent na kontakt so štruktúrami yaoundskej architektúry, konkrétne s ICC, CRESMAC, CRESMAO a s MMCC v kamerunskej Douale a ghanskej Akkre.

4. Trvanie opatrenia pomoci je 48 mesiacov od prijatia tohto rozhodnutia.

Článok 2

Finančné ustanovenia

1. Finančná referenčná suma určená na pokrytie výdavkov spojených s opatrením pomoci je 21 000 000 EUR.

2. Všetky výdavky sa spravujú v súlade s rozhodnutím (SZBP) 2021/509 a pravidlami pre plnenie príjmov a výdavkov financovaných v rámci EPF.

Článok 3

Dohody s prijímateľmi

1. Vysoký predstaviteľ uzavrie s prijímateľmi potrebné dojednania s cieľom zabezpečiť, aby prijímatelia dodržiavali požiadavky a podmienky stanovené týmto rozhodnutím ako podmienku poskytnutia podpory v rámci opatrenia pomoci.

2. Dojednania uvedené v odseku 1 zahŕňajú ustanovenia, ktorými sa prijímateľovi ukladá povinnosť zabezpečiť:

a) aby jednotky ozbrojených síl Kamerunu a Ghany podporované v rámci opatrenia pomoci dodržiavali príslušné medzinárodné právo, najmä medzinárodné právo v oblasti ľudských práv a medzinárodné humanitárne právo;

b) riadne a efektívne používanie akýchkoľvek materiálnych prostriedkov poskytnutých v rámci opatrenia pomoci na účely, na ktoré boli poskytnuté;

c) dostatočnú údržbu akýchkoľvek materiálnych prostriedkov poskytnutých v rámci opatrenia pomoci, aby sa zabezpečila ich použiteľnosť a prevádzková dostupnosť počas celého ich životného cyklu;

d) aby sa žiadne materiálne prostriedky, ktoré sa poskytli alebo ktorých údržba sa vykonáva v rámci opatrenia pomoci, na konci ich životného cyklu nestratili ani nepreviedli bez súhlasu výboru nástroja zriadeného podľa rozhodnutia (SZBP) 2021/509 na iné osoby alebo subjekty, ako sú identifikované v uvedených dojednaniach.

3. Dojednania uvedené v odseku 1 zahŕňajú ustanovenia o pozastavení a ukončení podpory v rámci opatrenia pomoci v prípade, že sa zistí, že prijímateľ porušuje povinnosti stanovené v odseku 2.

Článok 4

Vykonávanie

1. Vysoký predstaviteľ je zodpovedný za zabezpečenie vykonávania tohto rozhodnutia v súlade s rozhodnutím (SZBP) 2021/509 a pravidlami pre plnenie príjmov a výdavkov financovaných v rámci EPF, v súlade s integrovaným metodickým rámcom na posudzovanie a určovanie potrebných opatrení a kontrol v súvislosti s opatreniami pomoci v rámci EPF.

2. Činnosti uvedené v článku 1 ods. 3 vykonáva Fundación Internacional y para Iberoamérica de Administración y Políticas Públicas (FIIAPP) – Cooperación Española.

Článok 5

Monitorovanie, kontrola a hodnotenie

1. Vysoký predstaviteľ monitoruje dodržiavanie povinností stanovených v článku 3 zo strany prijímateľov. Toto monitorovanie sa využíva na budovanie povedomia o kontexte a rizikách porušovania povinností stanovených v súlade s článkom 3 a na prispenie k predchádzaniu takýmto porušeniam vrátane porušovania medzinárodného práva v oblasti ľudských práv a medzinárodného humanitárneho práva zo strany jednotiek podporovaných v rámci opatrenia pomoci.

2. Kontrola po dodaní vybavenia a dodávok sa uskutočňuje takto:

a) overenie dodania, pričom osvedčenia EPF o dodaní má podpísať zástupca ozbrojených síl koncového používateľa pri prevode vlastníctva;

b) podávanie správ, pričom prijímateľ každoročne podáva správu o činnostiach vykonávaných s použitím vybavenia, dodávok a služieb poskytnutých v rámci opatrenia pomoci, až pokým Politický a bezpečnostný výbor (PBV) už takéto podávanie správ nebude považovať za potrebné;

c) kontroly na mieste, pričom prijímateľ má na požiadanie umožniť vysokému predstaviteľovi a audítorom EPF prístup na vykonávanie kontrol na mieste a auditov EPF.

3. Vysoký predstaviteľ vykoná po ukončení opatrenia pomoci záverečné hodnotenie s cieľom posúdiť, či opatrenie pomoci prispelo k dosiahnutiu stanovených cieľov uvedených v článku 1 ods. 2.

Článok 6

Podávanie správ

Vysoký predstaviteľ predkladá počas obdobia vykonávania PBV polročné správy o vykonávaní opatrenia pomoci v súlade s článkom 63 rozhodnutia (SZBP) 2021/509. Správca opatrení pomoci pravidelne informuje výbor nástroja zriadený rozhodnutím (SZBP) 2021/509 o plnení rozpočtu na strane príjmov a výdavkov v súlade s článkom 38 uvedeného rozhodnutia, a to aj poskytovaním informácií o zapojených dodávateľoch a subdodávateľoch.

Článok 7

Pozastavenie a ukončenie

1. PBV môže rozhodnúť o úplnom alebo čiastočnom pozastavení vykonávania opatrenia pomoci v súlade s článkom 64 rozhodnutia (SZBP) 2021/509.

2. PBV môže Rade odporučiť aj ukončenie opatrenia pomoci.

Článok 8

Nadobudnutie účinnosti

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho prijatia.

V Bruseli 27. novembra 2023

Za Radu
predsedníčka
Y. DÍAZ PÉREZ